

Obrazy *Polski typ ludowy Góral* oraz *Krakowski* opuściły mury Muzeum w 1939 roku. Wraz z innymi niezwykle cennymi obiektami zostały wywiezione przez Niemców do Berlina, gdzie miały stać się uzupełnieniem kolekcji tamtejszego Reichspostmuseum. Nie udało się ich odzyskać w trakcie prowadzonej po wojnie akcji rewindykacji dóbr kultury. Do dziś ich losy nie są znane.

W maju 1941 roku z podporządkowanego niemieckiej administracji pocztowej Muzeum Poczty i Telekomunikacji wydano władzom okupacyjnym kolejne cztery obrazy Stryjeńskiej. *Łowickie*, *Sieradzkie*, *Kurpie* i *Hucul* przekazano Departamentowi V B znajdującemu się w obrębie dystryktu warszawskiej administracji pocztowej z siedzibą przy placu Napoleona. Nie wiadomo czy przetrwały wojenną zawieruchę.

Ostatnie dwie akwarele *Śląsk* oraz *Wileńskie* stanowią największą zagadkę. Ślad na ich temat w dokumentacji archiwalnej zanika w 1940 roku. Ze względu na brak jakichkolwiek informacji o ich przeniesieniu w prowadzonych w czasie wojny notatkach muzealnych, można przypuszczać, że uległy zniszczeniu w siedzibie muzeum przed 1945 rokiem.

Szczęśliwie ocalone dwa obrazy, które możemy podziwiać na wystawie, są nie tylko świadectwem fragmentu niezwyklej historii ponad 100-letniego Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu, ale także potwierdzeniem niezwyklej sztuki malarki i jej miłości do słowiańszczyzny.

Twórczość wybitnej malarki Zofii Stryjeńskiej została po raz kolejny doceniona przez Ministerstwo Łączności (wcześniej Ministerstwo Poczty i Telegrafów) 25 maja 1994 roku. Ponad 18 lat po jej śmierci Poczta Polska wprowadziła do obiegu 3 znaczki przedstawiające obrazy artystki, tytułując emisję

Tańce polskie wg Zofii Stryjeńskiej. Znaczki o wartości 3000, 4000 i 9000 złotych ukazywały kolejno tańce: mazur, góralski i krakowiak. W sprzedaży były również dwie koperty pierwszego dnia obiegu z datownikiem okolicznościowym, stosowanym w Urzędzie Pocztowym Warszawa 1. Autorem projektów był znany grafik i ilustrator Andrzej Heidrich.



Koperty FDC, emisji: *Tańce polskie wg Zofii Stryjeńskiej*, Andrzej Heidrich, 1994 r., ze zbiorów Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu

Uzupełnieniem ekspozycji są trzy grafiki zatytułowane: *Dziedzilja*, *Łada* oraz *Dydek*. Dzieła pochodzą z teki *Bożki słowiańskie* zawierającej piętnaście barwnych litografii, które wyszły spod pędzla Zofii Stryjeńskiej w 1917 roku. Cykl, wydany w 1918 roku w Krakowie, odegrał istotną rolę w kontekście budowania świadomości państwowej po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku. Obecnie stanowią własność Muzeum Książąt Lubomirskich – Oddziału Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.



Zofia Stryjeńska, *Dziedzilja*, litografia z cyklu *Bożki słowiańskie*, 1917 r., ze zbiorów Muzeum Książąt Lubomirskich – Oddział Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.



Zofia Stryjeńska, *Dydek*, litografia z cyklu *Bożki słowiańskie*, 1917 r., ze zbiorów Muzeum Książąt Lubomirskich – Oddział Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.



Zofia Stryjeńska, *Łada*, litografia z cyklu *Bożki słowiańskie*, 1917 r., ze zbiorów Muzeum Książąt Lubomirskich – Oddział Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.

POCZTA ZOFII STRYJEŃSKIEJ. SZTUKĄ POŁĄCZENI

wystawa czasowa



02.08.2023 — 24.09.2023

**Muzeum Poczty i Telekomunikacji
we Wrocławiu**

Wystawa „Poczta Zofii Stryjeńskiej. Sztuką połączeni”

Zofia Stryjeńska (1891-1976), nazywana księżniczką polskiego malarstwa, była jedną z najwybitniejszych artystek pierwszej połowy XX wieku w naszym kraju. Projektowała wnętrza, gobeliny, plakaty, pocztówki, druki reklamowe, dekorowała dwa transatlantyki m/s Batory oraz m/s Piłsudski. Zajmowała się również tworzeniem scenografii. Wielokrotnie nagradzano jej osiągnięcia artystyczne, między innymi złotymi medalami na Międzynarodowej Wystawie Sztuki Dekoracyjnej w Paryżu. Została odznaczona także Orderem Francuskiej Legii Honorowej. Do jej najbardziej znanych prac należą: *Pastorałka*, cykl *Bożków słowiańskich i Pascha*, ilustracje do *Monachomachii Krasickiego*, *Pory roku*, *Kolędy*, *Cztery sakramenty* oraz *Tańce polskie*.

Wystawa pt. *Poczta Zofii Stryjeńskiej. Sztuką połączeni* organizowana przez Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu odkrywa losy kolekcji obrazów autorstwa malarki, wykonanych przed 1932 rokiem na zlecenie Ministerstwa Poczty i Telegrafów w celu wydruku ilustrowanych kartek pocztowych. Całkowity dochód ze sprzedaży pocztówek wydanych w 1932 roku miał wspierać ogólnopolski projekt państwowy działający na rzecz bezrobotnych w okresie dwudziestolecia międzywojennego.

Na wystawie zaprezentowane są zaledwie dwie akwarele: *Polski typ ludowy Lubelskie* oraz *Kujawy*. Stanowią one część wspomnianej kolekcji składającej się z dziesięciu obrazów, przekazanych w 1934 roku do Muzeum Poczty i Telekomunikacji w darze przez Ministerstwo. Jako jedyne zachowały się w muzealnych zbiorach po II wojnie światowej.



Polskie typy ludowe:
Łowickie, 1932 r.,
pocztówka ze zbiorów
Muzeum Poczty
i Telekomunikacji
we Wrocławiu

Polskie typy ludowe:
Sieradzkie, 1932 r.,
pocztówka ze zbiorów
Muzeum Poczty
i Telekomunikacji
we Wrocławiu

Polskie typy ludowe: Śląsk,
1932 r., pocztówka
ze zbiorów Muzeum Poczty
i Telekomunikacji
we Wrocławiu

To właśnie dzięki wydanym przez Ministerstwo PiT kartkom pocztowym zawdzięczamy możliwość określenia wizerunków brakujących ośmiu egzemplarzy. Na wystawie eksponowanych jest pięć pocztówek. Dwie z nich zawierają ilustracje z obrazów znajdujących się w muzeum, natomiast pozostałe trzy, tj. *Sieradzkie*, *Łowickie* i *Śląsk* prezentują utracone dzieła. Oprócz nich w zasobie figurowały: *Polskie typy ludowe Góral*, *Krakowskie*, *Kurpie*, *Hucuł* i *Wileńskie*.



Zofia Stryjeńska, *Polski typ ludowy Kujawy*, akwarela, przed 1932 r., zbiory Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu



Zofia Stryjeńska, *Polski typ ludowy Lubelskie*, akwarela, przed 1932 r., zbiory Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu

Wystawa czasowa
Poczta Zofii Stryjeńskiej.
Sztuką połączeni
2.08–24.09.2023 r.

Muzeum Poczty i Telekomunikacji
we Wrocławiu
ul. Z. Krasińskiego 1
50-954 Wrocław
e-mail: sekretariat@muzeum.wroclaw.pl
tel.: 71 343 67 65

Godziny otwarcia:
Wtorek–sobota: 10:00–16:00
Niedziela: 10:00–15:00

Ostatni zwiedzający są wpuszczani
na ekspozycje na 30 minut
przed zamknięciem muzeum.

W poniedziałki Muzeum jest nieczynne
dla zwiedzających.



Zeskanuj kod
i posłuchaj o wystawie
audiodeskrpcja